Világnézeti jobboldal és baloldal: A kapitalizmus természetrajza

Világnézeti jobboldal és baloldal SaLa-MI

Készült: *SaLa közreműködésével a Mesterséges Intelligenciával*

Bevezetés

Ez az írás a politikai gazdaságtan és a társadalomkritika klasszikus marxista-leninista alapvetéseit veszi górcső alá. A szöveg célja, hogy világos, radikális és következetes fogalmi keretet nyújtson a tőkés társadalmi berendezkedés működésének megértéséhez. A kapitalizmus belső ellentmondásait, a jobboldali és baloldali világnézet kibékíthetetlen harcát, valamint a bérrabszolgaság természetét elemzi, rámutatva arra az útra, amely az emberiség jelenlegi fejlődési fázisának meghaladásához vezet.

I. Világnézeti jobboldal és baloldal

A kapitalizmus minden formája elkerülhetetlenül a **világnézeti jobboldalt** valósítja meg, amely a felsőbbrendű és alsóbbrendű emberek, az élősködők és az őket kiszolgálók világa. Működési mechanizmusából adódóan a kapitalizmus a kizsákmányolás révén megsérti a deklarált emberi jogokat, ami megalázó az értékteremtő, dolgozó emberiség számára. Ez a folyamat azonban törvényszerű, mivel ez még az emberiség „gondolkodó állat” korszaka. Ezen a fázison a legemberségesebb módon a népi demokrácia tudományos világnézetére támaszkodva, a marxista-leninista kommunista párt vezetésével lehet felülemelkedni.

II. A világnézeti jobboldal jellemzői

A **világnézeti jobboldal** alapvető sajátossága a kizsákmányolás és az erre épülő élősködés, illetve az ezekre való törekvés. Igazi ereje a proletár bérrabszolgák behódolásában rejlik – abban, hogy elfogadják és eltűrik a felsőbbrendűséget. A kapitalizmus azonban kizárólag ezen a módon képes működni, hiszen ez még az emberiség

„gondolkodó állat” korszaka.

A kapitalizmus minden formája alapvetően világnézeti jobboldali jellegű, amely a felsőbbrendű és alsóbbrendű emberek megkülönböztetésére épül, s ehhez igazítja saját erkölcsét és világnézetét is. A tőkés rendszer működésének ez az elengedhetetlen feltétele, ami hűen tükrözi, hogy ez még az emberiség „gondolkodó állat” kora.

III. A baloldali világnézet jellemzői

A **baloldali világnézet** a valódi – vagyis a gazdasági, politikai és társadalmi egyenlőségre épülő – demokrácia elkötelezett híve, miközben elutasítja a felsőbbrendűséget, a kizsákmányolást és az élősködést. Az igazi baloldaliak az emberi jogok és a tényleges demokrácia megvalósításáért küzdenek; e törekvések hiteles képviselői a marxista-leninista kommunisták.

IV. A világnézeti jobboldal és baloldal ellentéte

A **világnézeti jobboldal** híveinek, támogatóinak és a rendszert eltűrőknek az erkölcse alapvetően embertelen, mivel sérti az emberi jogokat. Bármennyire is jóságosnak, igazságosnak, segítőkésznek vagy humánusnak vallják magukat – vagy akár ekként is cselekszenek –, ha a kapitalizmus elkötelezettjei, akkor egyúttal a felsőbbrendűség, a kizsákmányolás, a bérrabszolgaság és az élősködés pártolói is. Ebből adódóan óhatatlanul a fasiszta kapitalizmus, a tőkés osztályönkényuralom bázisává válnak. **A baloldali világnézet** és erkölcs ezzel szemben határozottan elutasítja ezeket az embertelen jelenségeket, és következetesen harcol ellenük.

V. A felsőbbrendűség és a jobboldali világnézet

A kapitalista felsőbbrendűnek tekinti magát a munkabérért megvásárolt bérrabszolgáihoz képest, mivel jogosnak és humánusnak tartja a rendszert, vagy egyszerűen nem ismeri el a bérrabszolgaság, a kizsákmányolás és a saját élősködése tényét. Ez a működés azonban súlyosan sérti a deklarált emberi jogokat.

Ehhez a viszonyrendszerhez ugyanakkor szükség van magukra a bérrabszolgákra is, akik valós osztályérdekeik ellenére eltűrik ezt a helyzetet, hiszen az ő behódolásuk nélkül a felsőbbrendűség és az élősködés nem valósulhatna meg. A kapitalizmus fenntartásához így elengedhetetlen a **világnézeti jobboldal** uralma, amelyet a rendszer a maga intézményi és eszmei felépítménye segítségével biztosít.

VI. A kapitalizmus motorja és a társadalmi haladás korlátai

Az élősködés, vagyis a magánvállalkozás törvényes lehetősége alkotja a kapitalizmus tulajdonképpeni motorját. A tőkés rendszer képtelen működni a **jobboldali világnézet**, a kizsákmányolás, a felsőbbrendűség, a bérrabszolgaság, valamint az ezekre épülő parazitizmus nélkül.

Ugyanakkor a kapitalizmus belső működési mechanizmusa és jobboldali ideológiája ellehetetleníti a valódi társadalmi haladást, illetve az emberi jogok és a demokrácia szerves fejlődését. A rendszer fenntartásával ugyanis az emberiség óhatatlanul két el-

lenséges táborra szakad: a kapitalista élősködőkre és az őket kiszolgáló, kizsákmányolt bérrabszolgákra.

VII. A reakcióssá vált kapitalizmus

A kapitalizmus minden formája szükségszerűen reakciós, jobboldali világnézetű társadalmi berendezkedés, amely a dolgozókat csupán „beszélő szerszámként” kezeli; egy olyan kizsákmányoló és élősködő rendszer, amely kizárólag ezen a módon képes működni. A tőkés rendnek nem áll érdekében a társadalmi haladás kiszélesítése, valamint az emberi jogok és a valódi demokrácia megvalósítása – sőt, ezekkel kifejezetten ellenérdekelt. A kapitalizmus keretei között az emberi jogokról és a demokráciáról csupán fecsegni lehet, ám a bérrabszolgák számára mindez elérhetetlen és megvalósíthatatlan marad.

Történelmi és elméleti lábjegyzetek (MI)

- **[1] Népi demokrácia:** A második világháború után, Közép- és Kelet-Európában (így Magyarországon is 1945–1948 között) kialakult politikai berendezkedés megnevezése. Átmeneti formát jelentett a polgári demokrácia és a szocialista proletárdiktatúra között. A sztálini ideológiában a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségeként határozták meg, amely megtörte a nagybirtokosok és a tőkések hatalmát.
- **[2] Tudományos világnézet:** A marxizmus-leninizmus meghatározása. Karl Marx és Friedrich Engels a 19. században éles különbséget tettek az általuk „utópisztikusnak” nevezett korai szocializmus (pl. Saint-Simon, Fourier) és a saját, a történelem anyagi törvényszerűségeit kutató „tudományos szocializmusuk” között. A keleti blokk államaiban ez hivatalos állami ideológiává és kötelező oktatási anyaggá vált.
- **[3] A kommunista párt vezető szerepe:** Vlagyimir Iljics Lenin párt-elméletéből fakadó alapelv. Az 1902-es *Mi a teendő?* című munkájában Lenin kifejtette, hogy a munkásosztály magától csak „szakszervezeti tudatosságra” képes. Ahhoz, hogy forradalmi tudatra ébredjen és megdöntse a kapitalizmust, egy szigorúan fegyelmezett, hivatásos forradalmárokból álló „élcsapatra” (a Kommunista Pártra) van szüksége, amely vezeti a tömegeket.
- **[4] Proletár bérrabszolgák:** A kifejezés a 19. századi munkásmozgalomból ered. A radikális baloldali kritika szerint a kapitalizmusban a munkás jogilag ugyan szabad (nem úgy, mint az ókori rabszolga), de mivel nem rendelkezik termelési eszközökkel, a puszta túlélése érdekében kénytelen eladni a munkaerejét a tőkésnek. Ez a gazdasági kényszer a függőség egy modern formáját hozza létre.
- **[5] Faszisztа kapitalizmus:** A Kommunista Internacionálé (Komintern) 1935-ös, Georgi Dimitrov által megfogalmazott tézise szerint a fasizmus „a pénztőke legreakciósabb, legsovinisztább, legimperialistább elemeinek nyílt, terrorisztikus diktatúrája”. A marxista történelemszemlélet szerint a fasizmus nem a kapitalizmus ellentéte, hanem annak válságterméke: a nagytőke végső eszköze a munkásmozgalom leverésére, amikor a polgári demokrácia már csődöt mondott.
- **[6] Alap és felépítmény:** A marxista történeti materializmus alapvető kategóriapárja. Az **alap** a társadalom gazdasági szerkezete (a termelési viszonyok és erők összessége). A **felépítmény** az erre épülő jogi, politikai, vallási, művészeti és filozófiai intézmények, valamint eszmék rendszere. Marx szerint az alap határozza meg a felépítményt: a mindenkori uralkodó osztály a jog és az állam segítségével biztosítja gazdasági hatalmát.
- **[7] Beszélő szerszám (*instrumentum vocale*):** Marcus Terentius Varro (i. e. 116–27) ókori római író és tudós kategorizációja a mezőgazdasági eszközökről. Három csoportot különített el: a beszélő szerszámokat (rabszolgák), a hangot adó szerszámokat (igásbarmok) és a néma szerszámokat (ekék, kocsik). A marxista publicisztika előszeretettel használja ezt a kifejezést metaforaként annak szemléltetésére, hogy a kapitalista termelés a munkást is csak egy lélektelen, lecserélhető termelési tényezővé (erőforrássá) redukálja.